

Wymagania edukacyjne z historii w klasie I Gimnazjum					
Wymagania na poszczególne oceny					
dop		dst		db	bdb
I półrocze					
Prehistoria	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia, czym zajmuje się historia</li> <li>-wymienia rodzaje źródeł historycznych</li> <li>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: paleolit, neolit, gatunek, ewolucja,</li> <li>-wymienia gatunki człowieka pierwotnego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: chronologia, era, wiek, historia, źródło historyczne, pradzieje, starożytność, średniowiecze, nowożytność, homo habilis, homo erectus, australopitek, neandertalczyk, epoka kamienna, zbieractwo, łowiectwo, koczownictwo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-potrafi posługiwać się mapą</li> <li>-potrafi korzystać ze źródeł historycznych</li> <li>-umieszcza na osi czasu pojawienie się człowieka rozumnego i wskazuje na mapie etapy zasiedlenia przez niego ziemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia procesy przyczynowo skutkowe</li> <li>-rozumie proces ewolucji gatunku ludzkiego,</li> <li>-rozumie i posługuje się poznanymi pojęciami,</li> <li>-potrafi posługiwać się mapą,</li> </ul>	
Starożytny Wschód	<ul style="list-style-type: none"> <li>-dostrzega wpływ warunków naturalnych na życie i zajęcia ludzi</li> <li>-posługuje się pojęciami: Żyźny Półksiężyc, rewolucja neolityczna, megality, brąz, niewola babilońska, prorocy, synagoga, Talmud, szabas</li> <li>-potrafi wskazać położenie geograficzne Mezopotamii i Egiptu</li> <li>-potrafi opisać znaczenie i rolę faraonów w Egipcie</li> <li>-dokonuje podziału Biblii</li> <li>-określa i opisuje znaczenie pisma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-potrafi wskazać korzyści, jakie przyniosło człowiekowi udomowienie dzikich zwierząt</li> <li>-wyjaśnia i posługuje się pojęciami: rewolucja urbanistyczna, rolnictwo irygacyjne, monarchia, faraon, hieroglify, wezyr, kapłani, sarkofag, mumia, politeizm</li> <li>-poprawnie wymienia główne zasady judaizmu i potrafi wskazać i opisać symbole judaizmu</li> <li>-wskazuje na mapie Palestynę, warunki naturalne</li> <li>-potrafi rozróżnić pismo klinowe oraz pismo hieroglificzne i ideograficzne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-porównuje tryb życia pierwszych ludzi,</li> <li>-prezentuje i wyjaśnia zmiany jakie towarzyszyły przejściu do gospodarki wytwórczej,</li> <li>-potrafi umiejscowić w czasie i przestrzeni historycznej starożytne cywilizacje Bliskiego Wschodu</li> <li>-potrafi przedstawić główne zadania władzy w starożytnym państwie</li> <li>-potrafi scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie</li> <li>-przedstawia podstawową zasadę prawa Hammurabiego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wskazuje korzyści, jakie przyniosło człowiekowi udomowienie zwierząt.</li> <li>-potrafi opisać rolę Sumerów w rozwoju pierwszych miast-państw</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dla ludzkości osiągnięć cywilizacyjnych Mezopotamii</li> <li>-wyjaśnia, dlaczego w Egipcie balsamowano ciała zmarłych</li> </ul>	
Starożytna Grecja	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wskazuje na mapie Grecję, omawia jej położenie geograficzne i warunki naturalne</li> <li>-poprawnie posługuje się pojęciami: polis, hoplita, falanga, agora Sparta, efor, Lacedemończycy periojkowie, heloci, geruzja ostracyzm, Rada Pięciuset, strateg</li> <li>-wskazuje na mapie Spartę</li> <li>-przedstawia i charakteryzuje system demokracji ateńskiej</li> <li>-wymienia konkurencje, które były rozgrywane podczas olimpiad</li> <li>-zna i wyjaśnia rolę świątyni</li> <li>-wymienia bogów greckich i ich atrybuty</li> <li>-charakteryzuje rolę igrzysk olimpijskich oraz przebieg pierwszych olimpiad-objaśnia rolę wychowania fizycznego w starożytnej Grecji</li> <li>-wyjaśnia i zna datę 776 r. p.n.e.</li> <li>-przedstawia najważniejszych twórców greckiego teatru</li> <li>-potrafi wskazać na mapie miejsca: Granik, Cheronea, Issos, Gaugamela oraz zna daty tych bitew</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat – 338 r. p.n.e., 334 r. p.n.e.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia wpływ środowiska na gospodarkę starożytnej Grecji</li> <li>-charakteryzuje system demokracji ateńskiej</li> <li>-charakteryzuje ustrój Sparty</li> <li>-opisuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa</li> <li>-wyjaśnia rolę mitów w życiu Greków</li> <li>-opisuje rolę Akropolu w Atenach</li> <li>-potrafi rozpoznać zabytki sztuki greckiej</li> <li>-omawia podbój Persji przez Aleksandra</li> <li>- omawia główne ośrodki i osiągnięcia kultury hellenistycznej</li> <li>-omawia skutki śmierci Aleksandra dla jego imperium</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-poprawnie charakteryzuje ustrój polityczny starożytnej Grecji</li> <li>-wskazuje różnice między arystokracją a resztą społeczeństwa</li> <li>-potrafi opisać spartański model wychowywania dzieci</li> <li>-opisuje reformę Solona i Klejstenesa z 508 i 507r. p.n.e.</li> <li>-wskazuje elementy integrujące starożytnych</li> <li>-przedstawia postacie poetów epickich: Homera i Hezjoda</li> <li>-rozpoznaje i nazywa porządku architektoniczne</li> <li>-potrafi wskazać na mapie i omówić etapy podbojów Aleksandra macedońskiego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-potrafi opisać wpływ kontaktów ze Wschodem na kulturę grecką</li> <li>-określa różnice w organizacji i systemie politycznym polis arystokracji oligarchii i demokratycznej</li> <li>-wskazuje różnice w organizacji i systemie politycznym Aten i Sparty</li> <li>-charakteryzuje system wierzeń i teatr</li> <li>-potrafi ocenić rolę kultury greckiej dla współczesnych</li> <li>-potrafi wskazać na mapie i omówić etapy podbojów Aleksandra macedońskiego</li> </ul>	

<p>Starożytny Rzym</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wymienia istniejące w Rzymie urzędy: pretorzy, edylowie, kwestorzy</li> <li>-zna daty 509 r. p.n.e., 753 r. p.n.e.</li> <li>-posługuje się pojęciami i terminami: Forum Romanum, republika, Zgromadzenie Ludowe, plebejusz, proletariusz</li> <li>-przedstawia postacie Romulusa i Remusa</li> <li>-wyjaśnia i zna daty: (264–241 p.n.e.), 202 r. p.n.e., 146 r. p.n.e.</li> <li>-wyjaśnia pojęcia i terminy: prowincje, legionista, namiestnik</li> <li>-opisuje postawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych</li> <li>-posługuje się pojęciami i terminami: latyfundi, proletari, gladiator</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat 58–49 p.n.e., 31 r. p.n.e., 74–71 p.n.e.</li> <li>-wyjaśnia pojęcie „pokój rzymski”</li> <li>-poprawnie posługuje się pojęciami i terminami: cesarstwo i romanizacja</li> <li>-przedstawia życie codzienne oraz formy rozrywki w starożytnym Rzymie</li> <li>-wymienia zabytki architektury starożytnego Rzymu -omawia najważniejsze zasady wiary chrześcijańskiej</li> <li>-wyjaśnia pojęcia i terminy: apostoł, synod, sobór, edykt</li> <li>-przedstawia postacie Jezusa, Konstantyna, Teodozjusza</li> <li>-opisuje podział cesarstwa na część zachodnią i wschodnią</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 375 r., 395 r., 476 r.</li> <li>-posługuje się pojęciami i terminami: patriarcha, mozaiki, hipodrom, ikona, Kodeks Justyniana</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-na podstawie mapy potrafi wskazać położenie i warunki naturalne Italii</li> <li>-wyjaśnia przyczyny i skutki wojen punickich</li> <li>-prezentuje geograficzne i ekonomiczne skutki podbojów</li> <li>-opisuje podbój świata hellenistycznego</li> <li>-wie, czym było powstanie Spartakusa</li> <li>-opisuje nowe formy stroju (pryncypat)</li> <li>-opisuje podboje Oktawiana Augusta</li> <li>-prezentuje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską</li> <li>-opisuje znaczenie term i Forum Romanum w Rzymie</li> <li>-opisuje wydarzenia, które miały miejsce w 313 r. i 392 r.</li> <li>-wymienia powody i wskazuje przykłady przesładowań chrześcijan w państwie rzymskim</li> <li>-opisuje sytuację polityczną Palestyny po rozpadzie imperium Aleksandra macedońskiego</li> <li>-potrafi wskazać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego</li> <li>-wymienia i opisuje najazdy barbarzyńców</li> <li>-podaje datę upadku Konstantynopola</li> <li>-przedstawia genezę powstania cesarstwa bizantyńskiego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa oraz opisuje etapy jego rozwoju</li> <li>-przedstawia organizację armii rzymskiej</li> <li>-wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Rzymu oraz sposób traktowania ludów podbitych i niewolników</li> <li>-wyjaśnia przyczyny upadku republiki</li> <li>-umiejscawia w czasie i charakteryzuje sprawowanie władzy oraz organizację społeczeństwa w cesarstwie</li> <li>-potrafi wyjaśnić znaczenie powiedzenia „chleba i igrzysk”</li> <li>-potrafi opisać rolę i znaczenie Koloseum</li> <li>-potrafi wymienić najważniejszy Łuk Triumfalny w Rzymie</li> <li>-wskazuje pr najsilniejsze państwa utworzone przez barbarzyńców w końcu V w. na terenach cesarstwa zachodniorzymskiego</li> <li>-charakteryzuje dorobek kultury Bizancjum dla kultury europejskiej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-przedstawia legendarne początki Rzymu</li> <li>-umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy w Rzymie</li> <li>-omawia skutki wojen domowych w republice rzymskiej</li> <li>-potrafi rozróżnić elementy kultury przyjęte przez Rzymian oraz wskazać ich własne osiągnięcia</li> <li>-potrafi wymienić przykłady osiągnięć starożytnych Rzymian</li> <li>-przy pomocy mapy analizuje przyczyny podziału i upadku cesarstwa zachodniorzymskiego</li> <li>-lokalizuje w czasie i przestrzeni historycznej cesarstwo bizantyńskie</li> <li>-rozpoznaje dorobek kultury bizantyńskiej</li> </ul>
<h2>II półrocze</h2>				
<p>Sredniowiecze</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia podstawowe zasady islamu i symbole islamu</li> <li>-przedstawia najważniejsze osiągnięcia Arabów</li> <li>-zna i posługuje się pojęciami: kalif, islam, Koran, , meczet, : cesarz, cesaropapizm, uniwersalizm cesarski, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, wasal, senior, pańszczyzna, feudalizm scriptorium, opat, ekskomunika, symonia</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 622 r., 732 r., 496 r., 732 r., 843 r. 800r1054 r., 1077 r., 1122 r.</li> <li>-wyjaśnia i opisuje zasady pasowania na rycerza</li> <li>-wyjaśnia charakterystyczne cechy sztuki romańskiej</li> <li>wskazuje na mapie plemiona słowiańskie</li> <li>wyjaśnia pojęcia i terminy: wiec, głagolica, misjonarz, opole</li> <li>wyjaśnia znaczenie dat 863 r., 885 r., 988 r., 966r</li> <li>-wymienia nazwy głównych plemion polskich i ziemie przez nie zamieszkałe</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 997 r., 1000 r., 1025 r. 1031 r., 1038 r., 1050 r., 1076 r., 1079 r. 1138</li> <li>-posługuje się pojęciami: biskupstwo, arcybiskupstwo</li> <li>-wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego dla Polski</li> <li>-wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa pierwszych Piastów</li> <li>-opisuje postanowienie statutu Bolesława Krzywoustego</li> <li>-posługuje się pojęciami i terminami: bulla, trybut,</li> <li>-przedstawia przykłady sztuki romańskiej w Polsce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wskazuje na mapie zasięg i kierunki podbojów arabskich</li> <li>-przedstawia najważniejsze osiągnięcia Arabów</li> <li>-przedstawia zasługi Karola Wielkiego dla państwa Franków</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 955 r., 962 r., 1000</li> <li>-charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III</li> <li>wyjaśnia mechanizmy powstania i funkcjonowania systemu feudalnego</li> <li>-wyjaśnia zasadę podziału społeczeństwa w średniowieczu</li> <li>-przedstawia przebieg hołdu lennego</li> <li>-wyjaśnia rolę zakonów cystersów i benedyktynów w średniowiecznym życiu religijnym</li> <li>-posługuje się pojęciem schizma wschodnia</li> <li>absyda, transept, prezbiterium, nawa boczna, nawa główna, plemie, chrystianizacja</li> <li>-wymienia stosowane sklepienia (krzyżowe i kolebkowe)</li> <li>-opisuje wygląd planu kościoła romańskiego</li> <li>-wyjaśnia pojęcia:</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 965 r., 966 r., 972 r.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-przedstawia działalność i nauki Mahometa</li> <li>-przedstawia pojęcia: hidżra, dżihad</li> <li>-opisuje relacje między władzą cesarską a papieską X–XI w.</li> <li>-wyjaśnia funkcję zamku w kulturze rycerskiej</li> <li>-wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele</li> <li>-umiejscawia w czasie i przestrzeni pierwsze państwa słowiańskie</li> <li>-wyjaśnia przyczyny i skutki wojen polsko-niemieckich (1002–1018)</li> <li>-omawia sytuację Kościoła w pierwszej połowie XII w.</li> <li>-przedstawia rolę i znaczenie osad służebnych</li> <li>-wymienia strukturę i uprawnienia samorządu miejskiego</li> <li>-wyjaśnia funkcję cechów w mieście</li> <li>-przedstawia rozwój nauki i literatury w XIII w.</li> <li>-przedstawia pojęcia: husytyzm,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia znaczenia Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego między Wschodem a Zachodem</li> <li>-wyjaśnia pojęcie renesans karoliński</li> <li>-wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu monarchii karolińskiej</li> <li>-przedstawia zależności wynikające z zawiązania stosunku lennego</li> <li>-objaśnia kryzys papiestwa w X i pierwszej połowie XI w.</li> <li>-potrafi odszukać i opisać zabytki sztuki romańskiej w swoim regionie</li> <li>-omawia kształtowanie się państw słowiańskich we wczesnym średniowieczu</li> <li>-wymienia korzyści płynące z przyjęcia chrztu przez Mieszka</li> <li>-przedstawia znaczenie dokumentu <i>Dagome iudex</i></li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>-opisuje powinności ludności państwa na rzecz księcia</li> <li>-wymienia przyczyny wypraw krzyżowych</li> <li>-zna pojęcia: krucjata, synod, rekonkwista, uniwersalizm</li> <li>-wymienia grupy społeczne mieszkające w mieście</li> <li>-wyjaśnia pojęcie</li> <li>-wymienia język, którym posługiwano się w kulturze i nauce średniowiecznej</li> <li>-wymienia miasta, w których powstały najstarsze uniwersytety</li> <li>-wskazuje różnice między stylem romańskim a gotyckim,</li> <li>-posługuje się pojęciami: epidemia, uniwersytet</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 1337–1453, 1377 r., 1348–1349 r., 1415 r., 1418 r. 1226r., 1241r.</li> <li>-wymienia i wskazuje na mapie dzielnice Polski</li> <li>-wyjaśnia przyczyny sprowadzenia Krzyżaków do Polski</li> <li>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: immunitet, lokacja, wójt, patrycjat, plebs, trójpolówka, prawo niemieckie, „unia personalna”</li> <li>-omawia rolę grup ludności powstałych w miastach: patrycjat, pospólstwo, plebs.</li> <li>-wyjaśnia znaczenie dat: 1295 r., 1300 r., 1305r, 1364 r., 1370 r., 1374 r., 1410 14441411 r. i 1466</li> </ul>	<p>1108 r., 1109 r., 1112 r., 1119 r., 1135 r., 1136 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia powody przyjęcia chrztu przez Mieszka I</li> <li>-wymienia postanowienia zawarte na zjeździe w Gnieźnie</li> <li>-potrafi opisać misję św. Wojciecha.</li> <li>-posługuje się pojęciami: siedlisko, opole, kasztelan, podgrodzie, targ, palatyn, wiec, daniny, świadczenia</li> <li>-wyjaśnia zasady monarchii patrymonialnej na przykładzie państwa pierwszych Piastów</li> <li>-stosuje pojęcia: ratusz, sukiennice, bank, cech, burmistrz, pospólstwo, plebs, Hanza, czeladnik</li> <li>-wymienia nazwiska największych uczonych XIII w.: Albert Wielki, Tomasz z Akwinu, Roger Bacon</li> <li>-zna pojęcia: witraż, sklepienie krzyżowo-żebrowe, statut, senior, zasada senioratu pryncypat, prynceps</li> <li>-przedstawia rozwój gospodarczy za czasów panowania Kazimierza Wielkiego</li> </ul>	<p>schizma</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w okresie rozbitcia dzielnicowego</li> <li>-opisuje znaczenie bitwy pod Legnicą</li> <li>-wyjaśnia przyczyny najazdu Mongołów</li> <li>-określa rolę księcia w rozwoju osadnictwa</li> <li>-charakteryzuje czynniki mające wpływ na procesy zjednoczeniowe Polski</li> <li>-</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-potrafi scharakteryzować sytuację Polski na przełomie X i XI w.</li> <li>-omawia sukcesy Bolesława Krzywoustego</li> <li>-wyjaśnia, na czym polegały uniwersalizmy papieski i cesarski</li> <li>-omawia zabudowę miejską</li> <li>-podaje przykłady zabytków sztuki gotyckiej</li> <li>-zna przyczyny wojny stuletniej</li> <li>-wyjaśnia kim była Joanna d'Arc</li> <li>-omawia proces kształtowania się stanów społecznych</li> <li>-ocenia dokonanie Kazimierza Wielkiego</li> </ul>
--	---	---	---

**Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą a ponadto potrafi sprawnie operować zdobytą wiedzą i umiejętnościami, stosować je w sytuacjach nietypowych oraz powiązać je z innymi dziedzinami wiedzy